

Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.
Egyes szám 24 fill.

HONTI LAPOK

Nyilttér sora 40 fill.
Hivatalos
s magánhirdetések
árszabas szerint.
Többszöri hirdetés-
nél árendemény.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IPOLYSÁGON.

Szerkesztő és laptulajdonos:
HALÁSZ FERENC.

Megjelen
szombaton reggel.

Tavaszi közgyűlés.

Ipolyság, április 18.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága e hó 13-án **Lits Gyula** főispán elnöklete alatt tartotta meg tavaszi rendes közgyűlését.

A tárgysor szűrkeségéből két tárgy emelkedik ki, mint amelyet jelentőségénél fogva a megyeatyák különös érdeklődésben is részesítettek.

Az egyik **Kossuth Lajos arcképének lefestése.**

A törvényhatóság régi mulasztást hozott helyre, mikor **Laszkáry Pál**, **Ivánka László** és **Ivánka István** egyesített indítványára egyértelműen elhatározta, hogy egy régebbi határozat alapján **Kossuth Lajos arcképét** a megyei székház diszterme részére nem magánadakozás útján, hanem a törvényhatóság méltóságának megfelelően a törvényhatóság maga festeti meg.

A másik tárgy a **báti járásbiróság** kérdése volt. **Bátvidék 24** községe kérelmet adott be az iránt, hogy a törvényhatóság erkölcsileg támogassa az igazságügyi kormánytól ama törekvésért, hogy **Bát** székhelyül önálló kir. járásbiróságot kapjon.

A közgyűlés hosszas és beható vita után nem mérlegelte azon aggodalmakat, melyek **Ipolyság** mint központ gyöngítése, és új nemzetiségi fészekrakás szempontjából a járásbiróság létesítése ellen emelhetők, hanem azon ideális álláspontra helyezkedve, hogy minden közterhet viselő emberre nézve a törvénykezés is lehető olcsóvá és hozzáférhetővé tétessék, számba nem vehető kisebbség ellenében kimondotta, hogy a bátiak kérelmét támogatja, és e támogatásra vonatkozó határozatát **Lits Gyula** főispán vezetése alatt egy küldöttség útján az igazságügyminiszter kezébe juttatja.

*

A közgyűlés főbb mozzanatait alábbi tudósítás tükrözi vissza:

*

Lits Gyula főispán: 10 órakor a közönség éljenzése között elfoglalja az elnöki széket, és a közgyűlést az egybegyűltek üdvözlése mellett megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésére **Somogyi Béla** főjegyzőt, a felszólalók jegyzésére **Czompó Ede** tb. főjegyzőt hívja föl. Az elnöki megnyitó során elparentálja a törvényhatóság elhalt tagjait, **Csuzy Pál** és **Skadra József** földbirtokosokat. Az elnöki megnyitó közjogi vonatkozású része ekként szól.

Elnöki megnyitó.

Lits Gyula: Várakozásteljes év pergett le azóta, hogy a törvényen kívüli állapot és a politikai perverzítás üzelmeit az alkotmányos államélet váltotta föl, amidőn a nemzet jogaiba ugyszólván visszahelyezkedett.

Várakozásteljesnek neveztem ez évet, mert nemcsak a politikai, de a magánélet különböző vonatkozásaiban elszenvedett sérelmek után a nemzet osztatlan örömmel fogadta a korona azon elhatározását, hogy az ország kormányzatát azokra bízta, kik körül a nemzet osztatlanul tömörült, mert hazafiságuk és képesütségük iránt is osztatlan bizalommal viseltetett. *(Élénk helyeslés).*

S ha mégis az elmúlt politikai év nem töltötte ki várakozásainkat azon mérvben, mint azt hittük és remélettük: ne méltóztassék szem elől téveszteni, hogy nagy idők óta, nehezebb viszonyok között alig vállalkozott valaki az ország kormányzására, mint a jelenlegi kormány *(igaz! úgy van! úgy van!)* mert egyfelől a hatalmat kezükből hamar kiejtett martalócok fondorlatai, melyekkel a tömegeket a társadalmi rend, békés fejlődés és a munkának méltányos megosztása ellen felizgatták, akiket hatalmuk idejükben segítő társakul is fogadtak, itt benn az országban nemcsak folytonos gondot okoznak, de állandó akadályát is képezik annak, hogy a kormány és törvényhozás az állandó értékű komoly feladatok megvalósításába kezdessen *(igaz! úgy van! úgy van!)* És másfelől az Ausztriával való gazdasági kiegyezés kérdése, melynél sajnosan tapasztaljuk, hogy Ausztria irányadó tényezői majdnem egyöntetűen foglalnak állást a jogos magyar aspirációk ellen, kormányunk minden számbavehető idejét lefoglalja, mert hiszen kiegyezés csak akként képzelhető el, hogy egyfelől a magyar gazdasági érdekek a további megkárosodástól megóvatnak és egyuttal az Ausztriával való békés közgazdasági állapot biztosítottassék — nem is képzelhető *(élénk helyeslés).*

Azonban az eddig ki nem elégitett várakozásokból nem ezt a konzekvenciát szabad levonnunk, hogy immár lelkünkben a kishitűségnek engedjünk helyet — de épp ellenkezőleg e nehéz és súlyos helyzet azt teszi kötelességünké, hogy a kormány és törvényhozás mellett még szívó-

sabban tömörüljünk *(élénk helyeslés).* Mert hisz ellenségeink itt bent — és ott kint éppen arra számítanak, hogy a magyar nemzet most is hiven százados szokásaihoz és hibáihoz — a sikertelenségek miatt csakhamar pártokra szakad, önmagában meghasonlik, s így önmaga fogja a segítséget felkínálni arra, hogy alkotmányától meg is fosztassék.

Hontvármegye mélyen tisztelt közönsége mindenkor bölcs megfontolással és okos előrelátással tudta megalkotni politikai meggyőződését. Bizonyára így fog eselkedni a jelen nehéz politikai viszonyok között is. Nem fogja meghallani a vészjelentő szirén hangokat, de meg sem ijed a közelben ólalkodó és prédára leső fenevadaktól sem, hanem távortartva lelkéből az indokolatlan kishitűséget, a nehéz viszonyok között is tenni fogja azt, mit hazafisága részére kijelöl.

Nem felejt el az ókori bölcs intelmét: *caveant consules, nequid respublica detrimenti capeat* *(élénk helyeslés).*

Kossuth Lajos arcképe.

Somogyi Béla: előadja az alispáni jelentést.

Laszkáry Pál: elismeréssel adózik az alispánnak, hogy a *tanügyre* nagy súlyt fektet és féléves jelentésében kimerítően foglalkozik ez ügygyel. Miután pedig a tanfelügyelő, melyet ő életében csak egyszer látott, irodai nagy elfoglaltságánál fogva a népiskolákat ritkán látogatja meg, de különben is csak a közigazgatási bizottságnak referense és a kultusz miniszternek tesz jelentéseket, ennél fogva szükségesnek tartaná, ha a *jószolgabírák mint iskola látogatók működnének* és a *tótajku* községekben különösen a magyar nyelv gyakorlatibb és sikeresebb tanítását ellenőriznék, kívánatosnak tartaná, ha tapasztalataikról az alispánnak jelentést tene, az alispán féléves jelentésében tájékoztatná a megye közönségét, a magyar nyelv sikeres tanításáról. *(helyeslés).*

Az utügyre vonatkozólag az alispáni féléves jelentésből azt látja, hogy a vicinális utak csaknem tíz százaléka nincs kiépítve. Véleménye szerint a mostani rendszer mellett ezek kiépítve nem is lesznek mindaddig, míg a vicinális közmunka kötelezőleg meg nem váltatik és a vicinális utadó központilag nem kezelik, mert utat ma már csak pénzes erővel lehet építeni. Elismeri, hogy az uti váltás községi kezelés mellett is kellő ellenőrzés alatt áll és hiven kezelik, de eredményes utépítést a mostani rendszer mellett elérni nem lehet, miután rendszer dolgozni most már senki sem akar és az utipénzek ut csoportonkénti községi kezelésnél elapróztatván, elkallódnak. Ugy tudja, hogy a közutakról szóló 1890. I. t.-c. revidálás alatt áll, vármegyénként már szaktanácskozások is tartanak e tárgyban. Kéri az alispánt, hogy e tanács-

kozásoknál a vicinális utakra nézve befolyását a fent előadott irányban érvényesítse.

Feltűnő, hogy az alispáni jelentés az eddigi szokástól eltérőleg a *mezőgazdaságról* egy szóval sem emlékszik meg, ma midőn a mezőgazdaság súlyos helyzetben van, szükséges, hogy a vármegyék az eddiginél behatódobban foglalkozzanak mindazon kérdésekkel, melyek a mezőgazdaságot válsággal fenyegetik, ilyenek különösen a eselőd és munkásmozgalmak és az amerikai kivándorlás, a gazdaközönség érdekében kívánatos, hogy jövőre az alispán jelentésében ezen kérdésekkel behatóan foglalkozzék.

Még egy fontos kérdésre kívánja felhívni a tisztelt törvényhatósági bizottság és az alispán figyelmét.

Vannak vármegyei határozatok, melyek nagyon gyorsan hajthatnak végre, míg vannak olyanok, melyek végrehajtása szünetel, például ha egy főispán elutazik a megyéből, arcképe azonnal megfestetik a megyebizterme részére. A darabont kormány emlékére a szegycintábia, melynek szerinte a levéltárban lenne helye, néhány hét alatt elkészült és itt díszleg a terem falán, pedig nekünk nem elretentő, de felemelő és buzdító emlékekre van szükségünk.

Maholnap a megye közönségének nagy része azt sem fogja tudni, hogy a szabadságharc idején Hontvármegyéből ki volt a honvédelmi bizottság tagja, kik voltak az országgyűlési képviselők, ki volt a vármegye alispánja és kormánybiztosa. E nagy idők tanúi már mind elhaltak, maradandó érdemet szerezne magának az alispán, ha kezdeményezésére a férfiak emléke, egy csoportképben a díszteremben megörökíttetnék. Ő részben csak óhajtatásának adott kifejezést, indítványt tenni nem kíván.

De tisztelt bizottság, régebben hozott a vármegye közönsége egy határozatot, melynek végrehajtása nem tudja, mi okból szünetel és mely határozat mielőbbi érvényesítése hazafiai kötelesség, ez *Kossuth Lajos hazánkja arcképének a vármegye díszterme részére lenő megfestése (élénk helyeslés)*. A vármegye alispánja van hivatva e részben intézkedni, a vármegye közönségének utasítása szerint *(helyeslés)*.

Marek Károly: tanügyi viszonyainkat, mint eddig, úgy jövőben is figyelemmel fogja kísélni. dvosnek tartja az iskolalátogatások eszméjét. Részletesen előadja a vicinális utakra vonatkozó észrevételeit. Kossuth Lajos arcképére előde három ízben kísérelt magán gyűjtést, de eredménytelenül. Indítványozza, hogy bizassék meg egy újabb közadakozás kíséreltetével, és ha az nem vezetne eredményre, határozzon a továbbiak fölött az őszi közgyűlés.

Ivánka László: ne közadakozás útján, hanem a törvényhatóság saját erejéből festessük meg Kossuth Lajos arcképét. Már a vármegye méltósága is ezt követeli. *(helyeslés)*

Czobor László: már van egy megyei határozat, hogy közadakozás útján festjük meg Kossuth Lajos arcképét. Tartasuk be az akkori határozat formáját, előbb még egyszer kíséreltsük meg a magángyűjtést, és csak eredménytelenség esetén hozzon a közgyűlés új határozatot.

Ivánka István: Kossuth Lajos oly nagy alakja történelmünknek, hogy elég szégyen, hogy vármegyénk közönsége nem tudott elegendő összeget adakozás útján

előteremteni illő dolog tehát, de meg ma a közhangulat is meg van ahoz, hogy megfelelően a törvényhatóság méltóságához ma, határozzunk. Indítványozza, hogy határozza el a közgyűlés, hogy Kossuth Lajos arcképét a megye díszterme számára megfesteti, és felhatalmazza az alispánt, hogy 2400 korona erejéig az eddigi gyűjtés felhasználásával a kép megfestése iránt intézkedjék, és az őszi közgyűlésnek erről jelentést tegyen. *(élénk helyeslés)*

Lits Gyula: az egyértelműen elfogadott indítványt határozat erőre emeli. *(a közgyűlést 10 percre féljüggeszti)*

A báti járásbíróóság.

Czompó Ede: előadja az állandó választmány javaslatát, hogy a közgyűlés a bátiaknak arra irányuló kérelmét, hogy Bát székhellyel az ottani 24 község járásbíróóságát kapjon — támogatja, és erre vonatkozó határozatát Lits Gyula főispán vezetése alatt egy küldöttség útján juttatja el az igazságügyminiszterhez. *(élénk helyeslés.)*

Hajdu Lajos: 25 község, és 15000 ember nevében fordul a megye szívéhez, a megyeatyákhoz, hogy régi vágyukat, óhajukat meghallgassák. Ne tekintsenek mást, csak a közérdeket. Bát régebben is székhely volt, volt uriszéke, volt főszolgabíró-sága is, melyet később politikai okokból elvesztett. Mai napig él bennük a vágy, melyet most kérelem alakjában idehozlak, hogy az itt a támogatás által súlyt nyerve, az igazságügyminiszterhez terjesszék föl. Bát természetileg központja annak a vidéknek, melynek jogkereső közönsége most zivatartban, hófúvásban előző nap kénytelen Ipolyságra útját megtenni. Felsorolja a távolságokra vonatkozó statisztikai adatokat. A körjegyzők adatai nyomán 5000 számú évi forgalmat mutat ki. Ujból kéri a törvényhatóság támogatását. *(hosszantartó éljenzés és taps.)*

Ivánka László: az államnak kötelessége, hogy a közterhet viselő népnek re-kompenzációt adjon, akként, hogy a törvénykezést olesóvá és hozzáférhetővé tegye. Természetesnek találja a kérelmet, és melegen támogatja. *(helyeslés.)*

Kondor József: emberbaráti szeretetből pártolja a bátiak jogos, méltányos kívánságát. A hivatal van az emberekért, és nem fordítva, ezt tartja ő rusztikus észsel. Sági Benő dr. körlevele nem más mint ügyvédi érdek, ő nem fél a pánszláv üzelmektől *(zaj)*.

Sági Benő dr.: személyes kérdésben szólal föl. Kondor József felszólalása rá nézve sértő, nem egyéni becsületére, de sértő az ő hazafias felfogására. Ő senki elől nem tért ki, de szembeszállott, ha szükség volt rá. Igaza van Kondor Józsefnek, ez a felszólalása rusztikus gondolkozásra vall *(zaj)*.

Kondor József: előre kijelentette, hogy semmi nemű személyes vonatkozás nincs szándékában. Egyébként a rusztikus kifejezést éppen nem tekintí magára nézve sértőnek.

Csermák Ernő dr. (állandó zajban beszél). A bátiak óhajta utópia, nem lesz belőle semmi. Azt a kívánságot, hogy a tótvideki 15.000 ember járásbíróóságát kapjon, megtoldja azzal a pótdíttványával, hogy Magyarországon minden 15.000 ember kapjon *(helyeslés)*. Magyarország lakossága 20 millió, a bíróságok száma 1333, tehát a fele igényt sincs kielégítve. Előadja az ipolysági kir. bíróság statisztikai adatait. Az ipolysági kir. bíróságnál egy

biróra esik 1148 drb, a batinál alig esnek 536 dtb, tehát még egy bírót se tudna az ügyforgalom foglalkoztatni. *(zaj, felkiáltások, ez volna az ideális állapot!)*

Ivánka László: csak legyen ott ügyvéd, lesz ott pör is. *(derültség)*

Csermák Ernő dr.: megbízás nélkül nincsen pör. Mint kimutatta, a báti filiputi járásbíróóság volna, egy bírónak se volna elég foglalkozása, pedig egy bíróval bíróság nem exisztálhat, tekintettel a kiszálásokra és szabadságidőkre, mikor egy bírónak mindig otthon kell lenni. Ellene szól a báti járásbíróóságnak, hogy vele a központot gyöngitenők, és az ipolysági kir. járásbíróóság kettéhasításával ez másodrendű járásbíróósággá degredálódna. De nemzetiségi szempontból is komoly aggodalmak tolnak előtérbe. Tapasztalati tény, hogy valahány nyelvhatáron bíróságot felállítottak, ott termetek a tót fiskálisok, mint agitátorok, és átalakító hatást gyakoroltak az egész területre. Nyelvhatáron az az észszerű politika, az idegen nyelvi vidékeket egy erős központhoz esatolni. Azért nem támogatja az állandó választmány javaslatát. *(zaj)*

Konkoly Th. Sándor: tárgyilagosan, szeretettel kell tárgyalni ezt a kérdést. Intézmények dolgában legmostohábban néz ki a báti járás, ha valahol méltányosnak kell lenni, úgy ennek a 25 községnek kell megadni, a mit kér. Bát vidékének piaca Léva. Így a központ anyagi gyöngítése nem komoly érv. Nemzetiségi szempontból épp megfordítva áll a dolog. A magyar bíróban védőörököt állítunk nemzetiségi nyelvhatárra, így erősítjük a magyarság gyűrűjét Bátban is, hol már szolgabírói hivatal is van. Támogassuk a szegény tót atyafiak ügyét. *(élénk helyeslés.)*

Wilheim Károly dr.: ő előtte sem lebeg ügyvédi érdek, mert ő ipolysági ügyvéd akar maradni. De lebeg előtte az a nagy cél, hogy Ipolyság mielőbb őt megillető empóriummá legyen. Ipolyság eddig nem kapott semmit, ha annak nem tudnak semmit se adni, luxus volna Bát kedvéért megöcsökenteni az ipolysági bírói kart, a a telekkönyvi és kezelőszemélyzetet. A kimutatott statisztika szerint Bátvidéken évente csak 182 bűnügy fordul elő. Az a vidék tudvalevőleg perviszketegységben szenved, úgy hogy ha bíróságot kapna, nagyon megszapornodnának a bűnperok. Nem fogadja el az állandó választmány javaslatát. *(nagy zaj)*

Mühlstein Gábor: *(nagy zaj, eláll! eláll! szavazzunk!)* méltányosnak tartja, hogy Bát járásbíróóságát kapjon, de attól oly messze vagyunk, hogy ő nem éri azt meg. A statisztikai adatokból mu atja ki, hogy havonta csak 9 sommás per esnek, tehát egy bíró se találna elegendő munkakört. *(nagy zaj.)*

Haydin Károly: 30 évig volt ügyvéd, ez alatt mindig azt tapasztalta, hogy az ügyvédi kar a közérdekef szolgálta. Valóságos megtévelyedés Csermák Ernő dr az az álláspontja, hogy Bátban kisebb munkakör mellett alászállana a bíróság nívója. Ő ismert Budapesten bírót, kinek évente 10.000 ügye volt, mégis rossz bíró volt, viszont ismert jeles bírót, kinek alig volt egy-két száz ügye. A kir. tábla decentralizálása is azt a nagy elvet jelenti, hogy a törvénykezést olesóvá, hozzáférhetővé kell tenni. Nagy eltévelyedés tehát meggátolni akarni azt, hogy Bát járásbíróóságát kapjon. *(percekig tartó kiáltások, szavazzunk! szavazzunk!)*

Sirolin

Emeli az étvágyat és a vesényt, megemléti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára Svájcban 4.— korona.

Czobor László: (percek után jut csak szóhoz). Haydin Károly és Konkoly Th. Sándor felszólalásai után fölösleges volna neki felszólalni. De Csermák Ernő dr. bántó vonatkozásban ejtett el egy közbeszólást, hogy mit ígért Czobor László a bátiaknak? Igen, ő megtette a bátiaknak azt az ígéretet, hogy nem fog akadni, aki kérelmüket ellenezni fogja. Arra a kérdésre pedig, hogy az ügyvédek állásfoglalása mi lesz, azt felelte, hogy akkor, mikor a törvényhatóság legutóbb ipolyság kulturális céljaira nagylelkűen 100.000 koronát ajánlott föl, az ügyvédek is be fogják látni, hogy Bati kérelme méltányos és jogosult. Ebben csalódo-t. Tisztán ügyvédek szólaltak föl a javaslat ellen. És Csermák Ernő dr. felszólalással még kevesebb babért nem szerzett, mint a mai álláspontjával, melyben kevés volt az igazság, és melynek logikátlanságában őt követni nem tudná. Pártolja az állandó választmány javaslatát. (hosszantartó éljenzés és taps).

Lits Gyula: felszólásra senkise lévén feljegyezve, a vitát bezárja.

A közgyűlés nagy többsége alig néhány szó ellenében felállással az állandó választmány javaslatát határozat erőre emeli.

Egyéb ügyek.

A közgyűlés ezután a tárgysor többi pontját sablonosan tárgyalta le, úgy, hogy a közgyűlés déli 1 órákor véget ért.

Hitelesítő közgyűlés hetfőn délelőtt 11 órákor volt.

A báti takarékszövetkezet életképessége.

Ezen új pénztárat 1000 db. 100 koronás részvénybe fektetett 100.000 — korona alaptőkével alakult. Az alaptőkének csak 70 %-a, azaz 70.000 — korona vonatott be, míg a hátralékos 30 %-a, 1908 március hó végéig fizetendő.

Ügyködését f. év január 1-én kezdte meg s már is a következő szép adatokban tüntetheti föl három hónapos üzlet-eredményét 336,985 56 korona pénztárforralommal: Beérkezett március 31-ig 404 kölcsönkérvény összesen 141,851-korona értékben, melyből 320 szavaztatott meg összesen 110,751-korona értékben. Ezeknek bevételzett kamatjövédalma 3627.95 korona, volt ezenkívül 21,225 -korona más pénztáratnál elhelyezett takarékszövetkezet, mely 315.94-korona kamatot jövedelmezett, mindezekhez még a díjak és jutalékokból befolyt 207.34 korona is jövedelmezőleg járul, úgy, hogy a 3 hónapi összes nyers jövedelem 4151 23 korona.

Hogy tiszta képe nyujtassék a rohamosan emelkedő üzletkörnek, erre talán elégséges ez összeállítás:

januári összes kihelyezés 26298 korona 93468 kor. kam. és jut. jövedelemmel, a februári 39966 k 1350 19 k-val, a márciusi 44487 k 1866 36 k-val; összes negyedévi kihelyezés 110751 korona 4151 23 korona kam. és jut. jövedelemmel.

Az elmúlt három hónapban tömegesen jelentkeztek a takarékszövetkezők is; összesen 164-n helyezték el tőküket a pénztáratokhoz gyűmölésösésre, mintegy 100000 k értékben, 45 százalékos kamattal. Az összes pénztáratok érdekeltségét összesen 770 tag képviseli; ezek túlnyomó része Hontmegyére esik, míg a kisebbség Pest, Nógrád, Bars, Nyitra, Zólyom, Gömör, Moson, Szolnok vármegyék és Észak-Amerika között oszlik meg.

Az üzletszerzésben, vezetésben, lebonyolításban és az ellenőrzésben aktív szerep jut az igazgatóságnak, élén az elnök-igazgatóval és Szilankay Ábrahámmal a végtelesen agilis ügyvezető igazgatóval, a tisztikarnak, a felügyelő bizottságnak, az intézeti ügyész és jogtanácsosnak, a választmányi tanácsnak és a vidéken működő pénztáratok tudósítóknak. Minthogy a 7 éves Bati Hitelszövetkezet felszámolása a napokban közgyűlésileg kimondatott, így most már ennek összes aktív és passzív vagyontáráról és üzleteiről is lebonyolítja a számlát egy egész pénztáratok üzletkörrel tetemesen fog gazdagodni az új Bati vidéki Takarékszövetkezet, melynek már negyedéves működése után is annyira keresettek részvényei, hogy — különösen a legutóbbi időben — naponként átlag 8—10 részvényvételre adatik be jegyzés.

Mindezekből tisztán látható a vállalat tökéletes szervezetsége; mindezek következtétlen engednek virágzására, létjogosultságára és rövid időn belül oly nívóra való emelkedésére, mint a milyenek napjainkban bármely elsőrendű vidéki pénztárat áll. Hiszen matematikailag már is előirányozható, hogy az eddig elért forgalomhoz mérten a részvényekbe fektetett tőke az első évben meghozza az 5 3/4—6 százalékos kamatot, figyelembe nem véve ezen számításnál a bizonyos várható emel-

kedést és a báti hitelszövetkezettől átvendő, tekintélyes számú ügyletet.

Es ezen szép működés, gyors fellendülés a pénztáratoknak teljes életképességet ígér, ehhez járul még a belső szervezetség mellett a kívülről irányuló bizalom és a szakszerű, tapintatos vezetés is, a melynek orozslánrésze a vezető igazgatók és az egész igazgatóság, kik fáradtságot nem ismerő lankadatlan szorgalmuk bizonyítható gyümölcsét majd százak ölébe hullatják.

Papp Endre

A hétről.

— április 19.

Az ördög mátkája.

E hó 14-én este adta az *Iparos Kör* derék műkedvelő gárdája *Gézi István* poétikus népszínművét: *As ördög mátkáját*.

Igen szép est volt, a melyen a közönség, úgy a szereplők, mint a kör iránt való jóindulatból színtől megöltötte a város ház nagytermét. Az előadás kerek, összevágó volt, mentes csaknem minden zökkenőtől, a melyben a kör rutinos műkedvelői kívül kétségtelenül nagy az érdeme *Kreskó Danónak*, a buzgó, értelmes, lelkiismeretes rendezőnek. — A darab rövid váza ez:

Botár Márton gazdag örökös tulajdonos második asszonyt hozott a házhoz. Nagy a korkülönbség közöttük, így a menyecske ráveti szemét a gazda fiára, a kit az asszony hűga, Judit, (az ördög mátkája) is szeret. Judit nővérét és sógorát megóvja a ballépéstől és a darab vége az, hogy feleségül megy a Botár fiához, míg a nővére öngyilkos lesz, beugrik a törő kerekéi közé.

Van itt tehát bőven drámai helyzet, a mi elég dolgot ad a gyakorlatlan műkedvelőnek, a kik legnagyobb része azonban derekasan birkózott meg feladatával.

Botár Márton *Hajnal József* adta értelmesen, helyes felfogással, meglepő drámai érzékkel. Judit *Schreiber Mariska* volt. Nagy szerepét igen ügyesen alakította, helyenként nagy hatása volt és erős drámai szerepén fölül még énekével is sürü tapsokat váltott ki a közönségből.

Botár Andor szerepe *Kiss Sándor* kezeiben volt.

A t. (megye) Házból.

(Szilhuettek.)

Sűrű rajokban töltötték meg a mezei hadak a megyei székház dísztermét. Különösen erős kontingensben vonultak be a bati vidékiek, mert a közgyűlés egyik legfontosabb tárgya őket erősen érdekli. Az egyik zöld asztal majdnem egészen belőlük telik ki.

Mikor a főispán a közönség éljenzése közt a terembe lép, alig marad gazdátlan szék.

Általános nagy figyelem kíséri az elnöki megnyitót, melynek közjogi vonatkozású része tömör, tartalmas, gondolataiban mélyenjáró.

A beszéd vége a haladó párti izgatóság ffordokodásával szemben apellál a vármegye bölcs belátására, melylyel a közdolgozat mindig intézte. Nem hallgatunk — ugymond — a vészjósló szirénhangokra, sem a fenevadak bujtogatásaira, hogy e nehéz időkben türelmünket veszítve meghasonoljunk. És igen találóan van pattanónak a beszéd végén elhelyezve a bölcs klasszikus mondás:

— Caveant consules, nequid respublica detrimenti capeat!

Laszkár Pál az első szónok. Szívesen halljuk tőle, midőn sürgeti a *nem magyar*

ajka iskolákban a magyar nyelv sikeresebb tanítását, és e célból a főszoigabirákknak, mint iskolaiátogatónak alkalmazását.

Különös sulyt ad ennek a felszólalásnak az, hogy *Laszkár Pál*, a honti evang. esperesség felügyelője mondja, kinek papjai és tanítói nagy részéről lesz az ő mai felszólalása megszívlelendő.

A megyeatyák sorában hallgatja ezt a hazafias felszólalást *Szekan Samu*, a bakabányai híres tót tulzó tanító, az „igazgató ur“, ki később abban a kitüntetésben is részesül, hogy Czobor László bemutatja őt a főispánnak.

Vajjon mit gondolt *Laszkár* beszéde alatt ez a fanatikus tót apostol magában? azt hiszem, nem nehéz kitalálni, hogy mit gondolt a sivar lelke mélyén.

Laszkár Pál felszólalását még az is nagyon szimpatikussá teszi, hogy megbolygat egy porlepett határozatot, melyet a törvényhatóság évek előtt hozott *Kossuth Lajos arcképének megfestése* iránt. Sürgeti a határozat végrehajtását.

Ivánka László felszólal, hogy a törvényhatóság méltósága azt követeli, hogy ne magángyűjtés útján, hanem a törvényhatóság költségén festessék meg a képet.

Marek Károly és Czobor László formai okokból az öszi közgyűlés elé akarják utalni a kérdést, de *Ivánka István* rámutatva a ma uralkodó közhangulatra, lelkes hangon indítványozza, hogy ma határozza el a közgyűlés az arckép megfestését, bizza meg nyomban az alispánt a kivitellel.

A közgyűlés egyértelmű lelkesedéssel határoz.

A főispán tíz percre fölfüggeszti a közgyűlést.

Riadó éljenzés. Miért oly népszerű ez az intézkedés?

Megfejtí a nagy tódulás a társalgóba. Ott a főispán büffét állított föl, és a megyeatyák közönséges halandók módjára nagy mohón nekilátnak a pompás tormás kolbászkának és a hideg söröknek.

Elme, szív mellett a gyomor mindig előkelő helyet foglal el.

A gasztrikus élvezetek sohase lesznek a világon a legutolsó dolog.

Szünet után soron kívül veszik elő a báti ügyet.

Hajdu Lajos, a szimpatikus báti luteránus pap vezeti be a vitát. Lelekes hévvel mondott beszéde eljut az elméken körösz-

míg Annát, a fiatal menyecskét *Tóth Ilonka* adta. Értelmes igyekezettel, helyes összjátékkal igyekeztek megbirkózni a szerep drámai nehézségeivel.

Barica, az öreg Botár suttyó lánya maga a megtestesült poézis, a ki a színpadon a feslő szerelemkorát éli. E szerepre keresve sem találtak volna megfelelőbb személyesítőt *Himmler Elzánál*, a ki üde fiatalságával, és kedves, természetes játékával ez elő fellépésekor igen szép sikert aratott, a melyre minden jelenése valóban rászolgált. Igen jól segítette benne *Hermann Ferenc*, a ki a szerelmes legényt játszotta élethűen és kellemes baritonján néhány csinos énekszámot énekelt.

Hires Firtos Están, egy agyafurt székely szerepből *Sallay János* kabinet-figurát csinált. Kifoghatatlan volt a kacagtató mókákban, a melyek állandó derűtséget keltek. Igen ügyes műkedvelő, a kinek ötletei olykor-olykor csaknem megakasztották az előadást. Két felesége: *Grexa Ilonka* és *Tóth Emma* igen jól hozzásimultak a csapodár székelyhez és szintén rászolgáltak a közönség rokonszenves elismerésére.

Az epizód-szereplők: *Barik Juliska*, *Schreiber Lajos*, *Tiffenbacher Lajos*, *Grexa János*, *Hopfinger Sándor*, *Herczegh János*, *Svetz József*, *Rain György* és *Kocsis László* mind derék igyekezettel segítettek elő az összjátékot, mind értelmesen, helyesen fogták fel szerepeiket.

Nagyon szép volt az első felvonás karácsonyi karéneke, meunyből az angyal. Csinosak voltak az új színpadi díszletek és igen szépek a székely kosztümök, párták.

Az éneket *Balog Pál*, a Franci bandájának új karmestere, az amerikai cigány tanította be ügyesen és ő is kísérté az előadás estéjén. *Hack Aurél* díszkréten sugott.

Egészeben egyike volt az ördög mátkája ama műkedvelő előadásoknak, a mely minden tekintetben fölülte sikerült, a mely sikerben nem jelentéktelen a része egy láthatatlan tényezőnek is, a kör buzgó és ezerkezü igazgatójának, *Himmler Sándor* drnak, a ki nagy tevékenységével az Iparos Kört életterőssé, virágzóvá tette.

A nagy erkölcsi sikeren kívül jelentékeny az anyagi eredmény is.

Előadás után reggelig tartó tánc volt.

— **Horváth Béla csőd alatt.** A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék kedden *Horváth Béla* volt hontmegyei, majd esztergommegyei főispán és neje, született *Steindl Ida* vagyonára csődöt nyitott. A csőd vagy 78 pénzintézetet érint, köztük az ipolysági takarékpénztárt és a Népbankot, és a korponai új takarékpénztárt s több pénzember érzékeny kárt szenved. A passzívák körülbelül 1.100.000 koronára rugnak, míg az aktívák összege legfeljebb 300.000 koronára tehető. Kedden délután a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék Horváthék ellen ki is mondta a csődöt. Tömeggondnokul Erdős Zsigmond dr. fővárosi ügyvédet nevezték ki.

— **Újtiszteletbeli tisztviselők.** *Lits Gyula* vármegyei főispánja *Csapor István* közgazdatisi gyakornokot tb. szolgabíróvá és *Arcai József* közgazdatisi s iktatót a kezelő személyzet e régi ügybuzgó kipróbált tagját tb. iktatóvá nevezte ki.

— **A H. G. E. közgyűlése.** A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület e hó 30-án d. e. 10 órakor *Ivánka István* elnöke alatt Ipolyságon, a vármegyei ház kistermében közgyűlést tart. Tárgysor: 1. Az 1906 évi számadások felülvizsgálása. 2. A gazda és a gazdasági-cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslat. 3. Előknök az április 2-iki igazgató választmány elé bonyújtott javaslata a kivándorlási törvény módosításáról. 4. Időközben beérkező folyó ügyek. 5. Esetleges indítványok.

— **Ipolyság terjeszkedése.** Ipolyság képviselő testülete a törvényhatósághoz kérvényt adott be *kisajátítási előmunkálati* engedelem megadása iránt. A törvényhatósági bizottság e hó 13-án tartott közgyűlésében Ipolyság képviselő testületének ezen határozatát, a melyben a képviselő testület a *rozsnyói székeskáptalan* tulajdonát képező ugynevezett *vásártér teleknek utcaik nyitása céljából* a kisajátítási jognak igénybe vételét és az előmunkálati engedelem kikérését határozta el, az 1886. évi XXII. t.-c. 24 §-ának b. pontja értelmében jóváhagyta, különös tekintettel azon

körülményre, hogy Ipolyság nagyközség részben az Ipoly folyó és annak árterületei, részben homok hegyek, köztemető és a rozsnyói székes káptalan fenntebb érintett telke által határolva, minden fejlődésében és terjeszkedésében akadályozva van. Ipolyság, mint a vármegye székhelye az utolsó években rohamosan fejlődött, de még mindég nem annyira, hogy egészséges és rendezett lakásvizonyokat teremtett volna, azért erre a kisajátításra égető szükség van már azért is, mert a belügyminiszter és a vallás és közoktatásügyi miniszter által a közelmúltban kilátásba helyezett középiskolát megfelelő telek hiányában ép a kisajátítani szándékolt területen óhajtja a város felépíteni.

— **Postaügynökség Kisgyarmaton.** A budapesti m. kir. posta — és téviroigazgatóság *Kisgyarmat* községben az ott eddig működött postahivatal egyidejű megszüntetése mellett f. é. április hó 16-án postai ügynökség lép életbe. A postai ügynökség kézbesítési köre Kisgyarmat és Páld községekre, valamint Páld pusztára terjed ki, számolás ellenőrzés és felügyelet tekintetében a zalabai postahivatalhoz tartozik és összeköttetését a zalabai postahivatalhoz a Kisgyarmat és Zalaba közt naponként egyszer közlekedő gyalogjárat után nyeri.

— **Az „Iparos Kör“-ből.** Vasárnap délután 3 órakor rendkívüli választmányi ülést tart *Himmler Sándor* dr. igazgató vezetése alatt az „Iparos Kör“, a melyen elszámolnak a műkedvelő előadás anyagi eredményéről és tárgyalják *Gutmann Fülöp* indítványát az *önálló vámterület* mellett való állásfoglalásáról.

— **Ngugalmazott darabont.** *Haán Kálmán* vármegyei levéltárost a gyászos szerepű darabonthuszárt vármegyei törvényhatósága az ellene lefolytatott fegyelmi befejeztével nyugdíjazta. Beszámítható szolgálati ideje 22 év és 2900 korona törzsfizetés után évi nyugdíja 1856 korona. 15 évi szolgálati időt nyugdíjába be nem számított a nyugdíjválasztmány, mert annak idején ezen időre a nyugdíjjarulékot meg nem fizette. Az év elején lépett volna elő 300 korona fizetéssel, nyugdíja 2048 korona lett volna, de ettől a 192 korona többlettől a törvényhatóság büntetésből megfosztotta.

túl a szivekhez, midőn a bátiak kérelmét támogatásra ajánlja.

Ivánka László mindjárt pártolja is a kérelmet.

A vita eddigi csöndes vizébe *Kondor József* dobja bele az első követ, ki az ellenmozgalmat ügyvédi érdeknek szigmatizálja.

Sághi Benő dr. személyes kérdésben szólal föl, és *Kondor* felszólalását rusztikusnak mondja.

— Jól kezdődik! — mondja *Czobor László*.

De *Kondor József* kiszedi a dolog tüskéjét azzal a kijelentéssel, hogy őt nem sérti az, ha őt valaki rusztikusnak mondja.

*

Konkoly Th. Sándor, majd később *Haydín Károly* és végül *Czobor László* a mozgalom lelke, a kérdés lelkes lámogatói.

Kapnak is sok éljenzést, sőt tapsot is, különösen a bátvidéki mezőről.

Czobor László már nem is tudna szóhoz jutni. Percekig kiáltják, hogy szavazzunk! szavazzunk!

Már szinte lesi az ember az elnöki zsebkendőlobogtatást.

Végre, nagynehezen azzal, hogy *Czobor László* személyes kérdésben kér szót, tudja csak őt az elnök szóhoz juttatni.

*

A bátiaknak nyert ügye lett. Az a szép elv segítette diadalra ügyüket, hogy az állam kötelessége adózó polgárai részére az igazságszolgáltatást olcsóvá, és könnyen hozzáférhetővé tenni.

Csermák Ernő drt, *Wilhelm Károly* drt, és *Mühlstein Gábor*t, kik a kérdés ellen szólalnak fel, a türelmetlen megyeatyák jóformán meg se akarták hallgatni.

Beszédüket úgy ályukgatták zajos közbeszólásokkal, a méhkaszsongáshoz hasonló zaj oly állandó volt, hogy beszédeikből egy összefüggő mondatot alig lehetett kivenni.

A hangulat határozottan *ügyvédellenes* volt.

— Miért? kérdezte valaki.

— Ugy látszik, — hangzott a felelet, hogy talán mindnyájan voltunk már — *alperesek*.

*

Pedig a javaslat ellenzőinek igenis voltak figyelemreméltó érvei.

Ipolyság mellett szólt az egyik. A báti járásbíró Ipolyságnak meggyöngyítése volna. Nehány uri családdal kevesebb volna. Pedig ilyen kis helyen minden koponya számot tesz. Megérzi azt a kereskedő, az iparos, meg a társas élet. Egy kész épület pilléreiből egy téglát se szabad csákánnyal kiütöni.

Ugyis kettéosztás alatt áll az adóhivatal is. Önnét is veszünk emberanyagot.

De annál erősebb a másik érv. Határozottan a tót nemzetiségnek tennénk azzal a járásbíróssággal szolgálatot.

Ma még még *Bát* hazafias intelligenciájában centripetális erő fekszik a jóérzésű tót vidékre nézve. Csak *Bakabányán* és környékén huzódnak meg sötétben a pánszláv elemek. —

De a mint az első kapavágást megtesszük a járásbíróssághoz, már ott teremne egy pár pánszláv ivadék ügyvédnek, kik a jó tót elemet is lelketlen igazgatásaikkal megmételtyeznék.

Igy van ez *Liptóban*, *Árvában*, *Trencsénben* is.

Azért lesz csak az üdvös, ha az ottani vidék ma is Ipolyság, egy erős magyar központhoz kapcsolva marad.

*

A báti ügy elintézése után a forró izzó levegő lehült, az érdeklődés 0 fokra süllyedt.

Az előadók egyhanguan darálták le előadni valóikat, mint a malom pitéje, és alig egy negyed óra alatt le volt örölve a tárgysor háralévő anyaga.

Déli 1 órakor éljenzés zugott föl, ami az elnök főispánnak szólt, azután vége volt a közgyűlésnek.

Mellsztó.

— **Kabaré est Vámosmikolán.** Vámosmikoláról írják: E hó 14 én tartotta meg az Országos Gyermekvédő Liga Hontmegyei fiokjának Vámosmikolai osztálya Medgyessy Sándorné dísz elnök védelme alatt a Liga — céljára rendezett jótékony célu mulatságot. Az esős idő dacára a vidék is szépen volt képviselve. Este 8 órakor kezdődött a hangverseny. A helybeli cigányzenekar nyitánya után elsőnek Sümeg Margitka adta elő Gaál Ferenc Magyar ábránd című rapsodiáját figyelemre méltó készültséggel, majd Kádár Kálmán olvasott fel egy humoros elbeszélést az ügyvédi életből, „Száz a libám” címen, melyben a magyar paraszt-virtust élénken festi. 3 iknak Drosztné Horváth Paula énekelt, kellemesen esengő szépen iskolázott hangjával részleteket a „Vig özeveg” című darabból, — mihez Sümeg Margit nyújtott pontos, finom arnyalt zongora kíséretet. 4-iknek magyar népdalokat adott elő cimbalmán Névery Aranka bravuros technikával, finom játékkal nem sokára előkelő pozíciót ér el cimbalom műkedvelőink sorában. 5-iknek Kallós László szavalta el Kiss József „Rab Asszony” című balladáját és vig humorral „Az Öngyilkos” című Gabányi A. monológot, az előadásával nagy tetszést aratott. 6-iknek — mit tulajdonképpen elsőnek a műsor tetőjére kellett volna helyeznünk, Berky Istvánó Potoczky Matild, ki mint ez alkalomra felkért vendég játszotta el zongorán brilláns technikával — plasztikus játékkal Hunyadi indulóját, majd később Berky István — ki figyelemre méltó készültséggel — adott elő hegedűjén válogatott „Magyar egyveleg”-et nyújtott játékaival finom, temperamentumos kíséretet, majd végül püha, finom hangjával egy édes fülbemászó ábrándot „Est-hajnalesillag” énekelte, mihez a kíséretet már ismertetőt művészies zongorajátékával ömagának szolgáltatta. Az a sok taps, mely minden számnál felzúdult és műsoron kívül hívta vissza a szereplőket a dobogóra, tett tanúságot a közönség mély és igaz élvezetéről. A hangversenynek nem nagy, de a nemes cél miatt fogék nysággal bíró közönsége ezután lelkes kedvű tánc mellett hajnalig mulatta át az éjszakát. — A mulatság 200 koronát biztosított a gyermekliga alapjának. A mulatságnak így nemesak a vége, de az eleje is esztendősen végződött.

A jelölt névsora: Berky Istvánó (Polyság), Deutsch Dávidné, Deutsch Aranka, Droszt Arthurné, Dobra Mihályné, Endrényi Irma (Budapest), Gramling Lászlóné drné, Hajdu Erzsébet, Jarabek Józsefné, Juhász Lajosné, Juhász Mariska (Peröcsény), Kádár Kálmánó, Kallós Jánosné és Ilonka, Kohn Lenke (Bél), Kovács S. Kálmánó és Ilonka (Polypásztó), Lehoczky Irma, Medgyessy Sándorné, Mundy Béláné, Nagy Gizi, (Lontó), Nagy Gyuláné, Névery Aranka, Ruhig Ella, öz. Sárpy Jenőné drné, Sümeg Margitka, Szitáry Jánosné, Szitáry Hermin, Szitáry Aranka, Tergina Béláné, (Bé), id. Tiffenbacher Józsefné, Tiffenbacher Ilonka, Turcsányi Vilmosné, Viszólajszky Mihályné, Viszólajszky Márta Szete, öz. Zábreczky Rezsóné.

A felülfizetők névsora: Kádár Kálmánó, Medgyessy Sándorné, Schvarecz Jakabné 10—10 k., Sümeg Józsefné 9 k., Alberti Ernőné, Alberti Ernő, Bacsa Lászlóné, Meszáros Kálmánó, Sommer Mórné drné, Turcsányi Vilmosné, Zierer Sándorné drné, 5—5 k., Gramling Lászlóné drné, Kallós Jánosné, Kovács S. Kálmánó, Matlaszkovszky István, öz. Zábreczky Rezsóné 4—4 k., Bauer János dr., Hudák Aladárné, Névery Aranka, Tergina Béláné, Droszt Arthurné 3—3 k., Ágotai Ede Juhász Lajosné, Kraicz Ernőné, Sándor Gyuláné drné, Stöckl Fülöpné, Wisner Olivérné 2—2 k., Assermann Béla, Berecky Endre, Czunkrász Gyuláné drné., Grosszmann Gáborné, Grosszmann Lajosné, 1—1 k.

— **A megürült levéltárosi állás.** Marek Károly alispán Hont vm megüresedett levéltárosi állásra pályázatot nyit. A levéltárosi állás illetményei a következők: Kezdeti fizetés 2600 kor. Lakpénz 480 kor. Pályázni szándékozó az 1883 I. t. c. 13. §-a értelmében minimumként igazolni kötelesek a nyolc gimnáziumi osztálynak elvégzését és az országos levéltári kezelési szakvizsgálatnak sikeres előzetes letételét, a magyar, német és lati nyelvnek megfelelő ismeretét, végül a jó és helyes írást. Akik ezen állásra pályázni óhajtanak, fenti képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt s Lits Gyula főis-

pánhoz címzett pályázati kérvényüket a vm. ügyviteli szabályzat 4. §-a értelmében meghatározott módon és helyen május hó 20 ig nyújtják be.

— **Nemzetközi lóvásár Érsekújvárott** A Nyitrai Gazdasági Egyesület által a f. évben, rendezendő XXV-ik nemzetközi lóvásár Érsekújvárott ismét május hó első vasárnap délutánján és az utána következő hétfőn, vagyis május hó 5-én délután és május hó 6-án fog megtartatni. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt fölkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szokták az érsekújvári lóvásárt felkeresni. A múlt évben is 600 drb. különféle használatra való ló adatott el. Lakások és istállók az érsekújvári polgármesteri hivatalnál rendelkeztek.

— **Öngyilkos gyermekgyilkos.** Bakabányán e hó 13-án Fábri Jánosné sz. Gracza Zsuzsanna eseléd felakasztotta magát, büntetéstől való félelmében, hogy leány gyermekét a patakba bedobta.

— **Uj esendőörös állomások.** A belügyminiszter Bakabányán és Csábrág-Varbókon egy-egy 5—5 főből álló esendőörös felállítását rendelte el.

— **A gazda és munkás között való viszony.** Most tárgyalja a képviselőház a gazda és a munkás közötti való viszonyról szóló törvényjavaslatot, a mely korszakos reformokat hoz a mezőgazdasági munkásokra. E tárggyal Hontvármegye Gazdasági Egyesülete e hó 16-án Ivánka István elnöke alatt rendkívüli választmányi ülésben foglalkozott, a melyen egyhangulag elfogadták Ivánka István gyakorlati és közhásznu javaslatát és humanus módosítását, és elhatározták, hogy ezt eljuttatják az ország összes gazdasági egyesületeihez, és ezek útján a képviselőkhöz.

— Ének az „eréli”-ről. Vannak emberek, a kik föltötte gyöngén állanak nem csak a lábaikon, de a társadalmi tekintélyt illetőleg is. Természetes, hogy annál lázasabban üldözik az ilyen emberek társaik tisztelétét, ezer mosolyt kelve ez által bennük. Hát ha az ég valakit arra kárhözottat, hogy az ilyen embernek lesz alárendelve, az ugyancsak megszenvedti a főnök ur jelentéktelenségét. Pedig a mi emberünknek sok alárendeltje van; dijnokok, a kik nem a legmódosabb emberek és így mi csoda van benne, ha az egyik esőben-sárban csizmában jött a hivatalba. Persze, ezt nem tűrhet:

— Hallja, — kiált rá a főnök ur, — vagy hagyja otthon a csizmáját vagy járjon lábujjhegyen!..

Egy másik embernek peccsétgyűrűje volt az egyik ujján. Hol vette, hol nem, ide nem tartozik, de a főnök urnak megszurta a szemét, hogy a Sanyarónak milyen gyűrűje van. Tett is csakhamar róla, és erőlesen rászólt:

— Kérem, ha ír, tegye le a gyűrűt.. ugy nem lehet dolgozni!..

És tudja az ég, a tekintély még ezek után sem akar valami rohamosan emelkedni!

— **Megnyit a specialitás.** Polgár Ignác nagytőzsdéjében tegnap nyit meg a specialitás és már is nagy forgalomnak örvend. A nagytőzsdében következő szivar, cigaretta és dohánykülönlegességek kaphatók:

Dohányok. Szultán flor (100 grm. 5 K.) Finom Kir csomagban (500. 9 60.) Finom Kir dobozban (100 2.) Finom Kir dobozoska (30 grm. 56.) Finom Pursiesan csomagban (500 grm. 840.) dobozban (100 grm. 1.76), dobozoska (30 grm. 50 f.) Legfin. Heregov. dobozban (100 grm. 1.76), dobozoska (30 grm. 52). Ersekújvári dobozban (100 grm. 1.20). Szt.-Andrási csomagban (100 grm. 92 f.) Muskatály csomagban (100 grm. 92 f.) — Sz i v a r o k. Szenoritas (10 drb. 1 dobozban 1 kor.) 1 darab 10 f. Regalia Favorita 24 f. Opeas Especial 22 f. Trabucos Especial 20 f. Prensados 18 f. Reg. Media 16 f. Brevas 16 f. Prortorico Especial 14 f. Damas 8 f. Havana-Virginia 18 f. Vevey Longs 8 f. Delheziás

(5 drb. 1 csomagban 60 f.) Szivarok: La fleur 100 drb. esom. 6 kor. 10 drb. 66 f. Princessas 50 drb. esom. 2 kor. 10 drb. 46 f. Ibis 100 drb. 5 kor. esom. 25 drb. 1.30 f. Sphinx 100 drb. 9 kor. esom. 25 drb. 2.23 f. Dames 100 drb. 5 kor. esom. 25 drb. 1.26 f. A' Ala 25 drb. 1.75 f. Gibuek 100 drb. 8 kor. esom. 25 drb. 2 kor. King 100 drb. 12 kor. Elite 25 drb. 2.50 f. Havana szivarok. Darabonként. Conchitas 34 f. Regalia Conchas Finas 52 f. Bouquets Favoritos 45 f. Perfectos 42 f. Predilectos 38 f. Conchas 26 fillér.

— **Az uj temető.** A törvényhatóság bizottság e hó 13-án tartott gyűlésében Ipolyás képviselő testületének köztemető megszerzése, a vételár fedezésére szolgáló kölcsön felvétele, továbbá a köztemető beosztása és kezelése tárgyában hozott határozatait jóváhagyta.

— **Az öt és ötven forintos államjegyek bevonása.** Az öt és ötven forintos államjegyek beváltási határideje 1907. augusztus 31-én lejár. Ennek a határidőnek leteltével az osztrák értékű öt és ötven forintos államjegyeket nem váltják be és az államnak mindennemű kötelezettsége megszűnik ez államjegyek beváltására vonatkozólag.

— **Jóváhagyott alapszabályok** A belügyminiszter a nagymarosi kaszinó együletnek „Nagymarosi kaszinó” címmel módosított alapszabályait jóváhagyta.

— **Léggöszerveink** ellenségei az ősz és tél és nagyon gyakran támadnak ez időszakokban mindennemű gyuladások és hurutok. Ily betegségeket azonnal figyelemmel kell kísérni, mivel az elhanyagolás hosszantartó és nem ritkán még az életet is veszélyeztető hurutos megbetegedésekhez vezetnek. Nem is szabad haszontalan házi-szerekkel experimentálni, hanem azonnal egy igazi gyógyhatású szerhez kell folyamodni. Ily szerek közül első helyen áll a „Sirolin-Roche”, melynek kiváló gyógyhatása az orvosok egyetelmű nyilatkozata alapján el van ismerve. „Sirolin-Roche” minden gyógyszerárban kapható.

IRODALOM és ZENE.

(*) **Hontvármegye monografiája.** Közel két esztendei munka után befejezéséhez közeledik Hontvármegye és Selmezbánya város monografiája. Az országos szerkesztőbizottság, Borovszky Samu dr. tőrténetíró, a Magyar tud. Akadémia tagja vezetése alatt, már befejezte a munka szellemi részét és most a sajtó technikai munkája van még csak hátra. — A nagyarányu kötet mintegy 700 oldalon tartalmazza vármegyénk és Selmezbánya ősi történetét, oklevéltáraink gazdag anyagából gyűjtött emlékeinket, romjaink, várkastélyaink és régi dicsőségünk dokumentumait, a modern fejlettségünk monografiájával együtt. — Most, amikor már bepillantást nyerünk a mi monografiánkba, tájékoztatást nyújthatunk arról a munkásságról, amelylyel az országos monografiabizottság ezt a kötetet megalkotta. Nagy fejezete a könyvnek tartalmazza a vármegye községeknek okleveles történetét, régi urainak kézzől-kézre jutott jószágait, amint a pusztuló vagyon sűrűn, olykor vérell szerzett jogon, gazdát cserélt. Rég eltűnt falvainkról, melyeknek neve csak valami dűlőt, vagy család nevében maradt meg, híven beszámol a monografus. Megannyi érdekes emlékirat ez, a melyek a történetirodalom számára bőséges forrásmunkát nyújtanak. Gazdaságunknak pontos képét, bányászatunknak történetét, valamint műemlékeinket megtaláljuk a munkában, a mely százhatvan képpel illusztrálja a szöveget.

A vármegye nemes családait gazdag fejezet ismerteti oklevelés alapon és egyuttal bemutatja a kiválóbb családok címereit.

Hatalmas munkát vett igénybe a kihalt Koháryak családfájának kikutatása, mely családfa eddig a történészek előtt ismeretlen volt. Richter Ede és Reiszig Ede dr. irták e fejezetet, négy vármegyében kutatva a Koháryak nyoma után, mignem kinyomozták a Koháryaknak a Hunt-Pázmán nemzetségből való eredetét. A kutatásnak ez az eredménye igazi szenzációja lesz a történet irodalomnak, mert az eddig ismert nyomok csak 1387-ig vezették vissza a Koháryak családfáját. A kihalt hercegi család várkastélyait számos képben mutatja be a monografia, a mely közli a szentantali híres műkincseket is. A monografia legközelebb megjelenik.

Az országos vállalatot magához váltotta a régi kiadócégtől az *Országos Monografia Társaság*, mely az ügyvezető igazgatói méltóságra *Virtler Ferencet*, a Honti monografia zseniális szerkesztőjét, az enciklopedikus tudású író, lapunknak is nagybecsült munkatársát, nyerte meg.

KÖZGAZDASÁG.

— A Trieszti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali) f. é. március hó 21-én tartott 75-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1906. évi mérlegek.

Abból a ritka alkalomból, hogy az intézet ezuttal fennállásának 75 éves fordulóját ünnepli, a társaság központi igazgatósága sok ovációban részesült, melyek a világ minden részéből a legszívesebben formában megnyilvánultak.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1906. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 849.570.242 korona és 52 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 38.862.847 korona és 74 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23.657.486 korona 07 fillérrel 232.734.149 korona 05 fillérre emelkedett.

A tőkebiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tülkörteveg-biztosítást a díjbevétel 15.386.704.734 korona biztosítási összeg után 25.505.395 korona 14 fillér volt, miből 9.306.044 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy hogy a tiszta díjbevétel 16.199.350 korona 69 fillérre rugott, mely összegből 11.538.632 korona 29 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 103.743.787 korona 95 fillér.

A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 3.916.243 korona 47 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.676.243 korona 96 fillérre rugott.

Károkkért a társaság 1906-ban 34.650.665 korona 27 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 861.570.345 korona és 95 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 25.014.452 korona 75 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerint nyereségtartalék, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamirigadozására alakított tartalék, mely a 3.729.624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 17.013.704 korona 71 fillérre emelkedett, továbbá felemelendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.119.637 korona 54 fillért tesz ki. Ezen kívül fennáll még egy 1.471.110 korona 50 fillért kitevő tartalék, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsé.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 270.052.078 korona 64 fillérről 292.979.592 korona 76 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	51.530.990	korona	74	fillér
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	22.590.292	"	99	"
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	2.288.403	"	80	"
4. Értékpapírok	201.268.234	"	28	"
5. Tárca váltók	664.481	"	84	"

6. A részvényesek biztosított adólevelei 7.350.000 " — "

7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 7.347.189 " 14 "

összesen 292.979.592 korona 76 fillér.

Ezen értékekből 60,5 millió korona magyar értékekre esik.

Ipolysági piaci árak.

Buza 100 klgként kor.	13.20—13.40
Rozs	11.50—11.60
Árpa	13.00—13.50
Zab	12.60—13.00
Bab	17.00—18.00
Kukorica	10.00—10.20

Kérje ingyen

és bórmentes magyar nyelvű, az 1882-1883-án készült főarany-éremeket, 3000-nél több arany, mindenféle nikkelt, ezüst- és aranyórák, valamint mindenféle szőlő és arany és ezüst arak, hangszerek, azóliás borok stb.-ről eredeti gyári árban.

Nikkelt remontoir óra K 3.—
System Roskopf patent óra K 4.—
Svájc eredetű System Roskopf patent K 5.—
Bergruppelt Sas Roskopf nikkelt rem. K 7.—
Ezüst remontoir óra Glória művel K 7.60
Ezüst remontoir óra duple tedéllal . . . K 11.50
Ezüst óra K 2.90, Konyhaóra K 3.—
Schwarzwaldi óra K 3.80, Kakukóra K 8.50
Mindem órák 3 évi irásbeli garancia — **Ninonon kockázat! Beszerzés megengedve, vagy a pénz vissza.**

KONRAD JÁNOS
Első óragyár és szétküldési áruház,
Brux 1246 szám. (Csehország.)

DELAVÁRE

sima vessző
olcsó áron eladó
özv. Madarász Sándornénál
Deménden.

Báró Kozmitza — Ezelőtt
budai Mattoni-féle
Király-keserűvize
az
Erzsébet-Sósfürdő
Enyhe hashajtó, főforrása.

Birtokeladás.

Hontmegyében, az ipolysági korponai vasut mentén, a vasutól 3 kilométernyire egy
650 holdas
(magyar hold)

birtok

szabad kézből 130.000 koronáért
eladó.

Értekezhetni
Dr. KÖNIG ügyvédnél
Budapest, Andrassy-ut 60.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle
pemetefü-cukorkánál

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 dohoz 60 fillér.
Csak Réthy-félet fogadjunk el.

Hirdetéseket és
reklámokat
jutányosan közöl
a HONTI LAPOK.

JORKSHIR KAN

tömpe orru, másfél éves mult,
ELADÓ! Ivánka István
gazdaságában
→ Palást. ←

Szakvélemények
az

Esterházy-cognacról:

A magy. kir. műegyetem borászati laboratoriuma által hivatalosan meg-ejtett és általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az

Esterházy-cognacot

betegeinknél alkalmaztuk és azt sikeresen használva, mint kitünő minőségűt és a francia cognacokkal vetekedőt a **legjobban ajánthatjuk.**

Taufer Vilmos dr. egyetemi tanár.	Kétly Károly dr. egyetemi tanár.
Stiller Bertalan dr. egyetemi tanár.	Angyán Béla dr. egyetemi tanár.
Réczy Imre dr. egyetemi tanár.	Poór Imre dr. kir. tanácsos, egy. tanár.
Pertik Ottó dr. egyetemi tanár.	Báron Jónás dr. egyetemi tanár.

Az

Esterházy cognac
minden előkelő fűszer- és csemegekereskedésében kapható.

FRISCHER ADOLF férfi-szabó és divatáruháza Ipolyság.

Ismert elsőrangú szabászat.

Angol és hazai gyártmányú szövetek nagy választékban. „Borsalino“ és „Pichler“ kalapok egyedüli raktára.

Úti kosorak és bőrdíszítők kintő anyagból!

A tavaszi és nyári saison divatkülönlegességei, a legújabb divat szerinti **kalapok, nyakkendők** (Castle Make) **férfi- és női-cipők** elsőrangú cipészektől, **izléses gyermekruhák** s mindennemű **férfi-divat és toilette-cikkek** nagy választéka áll üzletemben a t. vevőközönség rendelkezésére.

Kitűnő és praktikus vízhatlan vadászgallérok, bagaria cipők, sport sapkák, kalapok és harisnyák raktára.

Mindezen cikkeket a leg gondosabb izléssel, az elegancia mellett a tartósságra való figyelemmel elsőrangú cégektől szereztem be és az árakat a legjutányosabban számítom, úgy, hogy tisztelt vevőimet teljes megelégedésükről biztosíthatom. Tisztelettel

Frischer Adolf.

Úti kosorak és bőrdíszítők kintő anyagból!

Triesti Ált. Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali.)

Budapest, V., Dorottya-utca 10 szám.

A „Közgazdaság“ rovatban közöljük a

Triesti Általános Biztosító társaság

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

méregének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a a ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszont biztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság“ számára.

Az ipolysági főügynökség
Winter Sándor és fiai.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Által a legjutányosabb árak mellett ajánljának:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók
őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

264. 1907. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102 §-a értelmében ezezzel közhírré teszi. — hogy az ipolysági kir. járásbírósnak 1906. évi V. 702. 1. számú végzése következtében Lázár Nándor dr. bpesti ügyvéd által képviselt Ráber Ignác budapesti lakos javára ifj. Sombery István ellen 1463 kor. s járulékaik erejéig 1906. évi november hó 4 én fogantatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1300 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: bútoraimu, képek és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbírósnak 1907. évi V. 197. számú végzése folytán 1463 kor. tőkekövetelés, és ennek összes járulékaik erejéig Felsőszudon leendő eszközzésére **1907. évi április 23 ik napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. § ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. tc. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik

Ipolyság, 1907. április 2-án

Balg Mór
kir. bir. végrehajtó.

Akalmazást nyer

előkelő jól bevezetett, az összes ágakat művelő **biztosító** részvénytársaság a megyében és az itteni piacon otthonos az üzletészben jártas, jömegjelenésü 30 évnél nem idősebb nőtlen

fiatal hivatalnok,
valamint kereskedelmi képzettségű **gyakornok.**

Az állások később **nyugdíjjal** és esetleg a központba való áthelyezéssel járnak.

Írásbeli ajánlatok, körülményes adatokkal „Szép jövő“ jelige alatt **Eckstein Bernát** hirdetési irodájába, Budapest, V., **Mérleg-utca 12.** alá küldendők.

Parcellázható földbirtokot vételre keresünk. **Parcellázásokat** végzünk **bizományban** is. Nyereség megbízó. Műszaki, jogi, pénzügyi teendőket végezzük. **Birtokterhek lefizettettek.** Birtokok 50 százalékkal előnyösebben értékesíthetők vállalatunk útján. Telepitünk. Előnyös feltételek.

Ugyanitt élő s holt felszerelvények, kastélyok, nyaralók, parcellázásokból részirtokok jutányosan kaphatók.

Bővebbet

KISS GYULA
Földbirtok Parcellázó Vállalatánál
Szombathely (Vas m.)

Felhívás.

A bakabányai kölcsönös segélyző egyesület a m. kir. Curiának a társaság feloszlását elrendelő 1312. V 1906 sz. ítélete és 1907. évi február hó 24-én tartott rendkívüli közgyűlésében hozott határozat folytán felszámolás alatt állván, az 1875: XXXVII. t.-c. 249. §-ának második bekezdéséhez képest felhívtnak a szövetségnek összes hitelezői, hogy igényeiket ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt bejelenteni és érvényesíteni sziveskedjenek.

Bakabánya, 1907. április hó 4-én
Kralik Pál **Keviczky Adolf**
Hloska János **Fuchs János**
 mint felszámolók.

nélkül ne együnk levest!
 Néhány csepp elegendő!

SINGER

varrógépek különféle célokra.

Nem csupán ipari célokra, hanem a családban előforduló összes varrómunkákra egyedül általunk szerezhetők be.

Vigyázzni

kell, hogy a vétel csakis a MI üzleteinkben eszközöltessék.

Valamennyi fiókjaink erről a védjegyről ismerhetők fel.

A reichenbergi (Csehország) kiállításon az eredeti Singer varrógépekért és azokon kiállított varró- és műhímezési mintamunkákért a legmagasabb

állami diszoklevelet nyerte el.
SINGER Co. varrógép R. T.
 LÉVA, Kazinczy-utca 2. szám.

UJ! * FÉRFI SZABÓ-ÜZLET * UJ!

IPOLYSÁGON, a Fő-téren, Holczer nagyszállóda épületében.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

Hirschfeld Miksa és Társa cég szabóüzletét átvettem.

Mint szakember, minden törekvésem oda fog hatni, hogy tisztelt vevőimet a *legnagyobb pontossággal* kiszolgáljam. *Huszonöt éves gyakorlattal e téren biztosítja* a m. t. közönséget, hogy a *legkényesebb ízlésnek és minden igénynek is eleget fogok tehetni.*

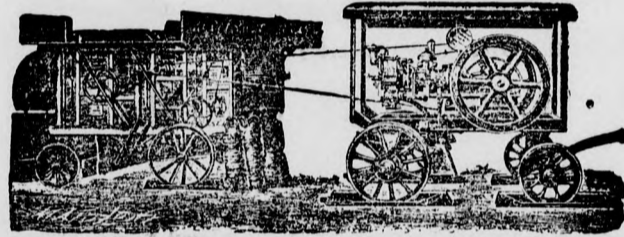
Egyszersmint bátorodom felemlíteni, hogy a **tavaszi és nyári SZÖVETEIM** megérkeztek a legszebb és legdivatosabb kivitelben.

Alázattal kérve a nagyérdemű közönség b. pártfogását, vagyok tisztelettel

Schwarz Sámuel.

A világ legjobb cséplőkészletei.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Hatósági engedély nélkül szalmafedeles házak között is használhatók

112 díjjal kitüntetett!

A világ legegyszerűbb és legtökéletesebb motor-cséplőkészleteit,

valamint a legtökéletesebb benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorokat ajánlja teljes jótállás mellett legjutányosabb árban 3-5 évi részletfizetésre:

KÁLLAY motortelepe BUDAPEST,

VI., Nagymező-utca 43.

Csak ezen telepen szerezhetők be a világhírű, szabad szemmel látható befeesken-dező készülékkel ellátott gazdasági és ipari célokra legalkalmasabb benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok és villanyos gyújtású benzinlokomobil cséplőkészletek.

Nagy munkateljesítés. Olcsó árak. Legesekélyebb napi költség.

Aki elismert kitűnő szerkezetű olcsó motort akar venni, forduljon bizalommal ezen szakértő céghez.

Tessék a pontos címre ügyelni!

KÁLLAY motortelep Budapest, Nagymező-u. 43.

Árjegyzék ingyen bérmentve küldetik. Motoraink terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,

ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNTATRA SZIVESÉN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETEST

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST